

Phẩm 7: DUYÊN ĐỊA NGỤC (Phần 1)

Khi ấy, Tôn giả Xá-lợi-phất bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật-đa này sinh ra trí Nhất thiết trí. Tánh Nhất thiết trí tức là Bát-nhã ba-la-mật-đa phải không?

Phật nói với Xá-lợi-phất:

–Đúng vậy, đúng vậy, đúng như lời ông nói.

Xá-lợi-phất bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Nên phải kính lạy Bát-nhã ba-la-mật-đa này, nên phải tôn trọng Bát-nhã ba-la-mật-đa này, Bát-nhã ba-la-mật-đa này là ánh sáng lớn, Bát-nhã ba-la-mật-đa này là thanh tịnh không nhiễm, Bát-nhã ba-la-mật-đa này quảng đại rực rỡ, Bát-nhã ba-la-mật-đa này thấu suốt tất cả tướng nơi ba cõi, tức là tánh ba cõi; Bát-nhã ba-la-mật-đa này là mắt thanh tịnh có năng lực chiếu khắp các pháp phiền não, nhiễm ô; Bát-nhã ba-la-mật-đa này là chỗ nương tựa, Bát-nhã ba-la-mật-đa này là pháp vô thượng, Bát-nhã ba-la-mật-đa này bao trùm hết pháp Bồ-đề phần, Bát-nhã ba-la-mật-đa này là bố đước lớn, chiếu sáng tất cả những chỗ tối tăm của thế gian; Bát-nhã ba-la-mật-đa này không còn chỗ sợ, có thể cứu độ tất cả sự sợ hãi của chúng sinh; Bát-nhã ba-la-mật-đa này là năm loại mắt có thể chiếu khắp đạo thế gian và xuất thế gian; Bát-nhã ba-la-mật-đa này ánh sáng trí tuệ năng chiếu phá hoại tất cả pháp mê lầm; Bát-nhã ba-la-mật-đa này là những người dẫn dắt chúng sinh đi vào Thánh đạo, Bát-nhã ba-la-mật-đa này là tạng Nhất thiết trí phổ chiếu tất cả phiền não, đoạn diệt tất cả chướng ngại; Bát-nhã ba-la-mật-đa này là pháp không sinh, pháp không diệt, pháp không phát khởi, pháp không tạo tác; Bát-nhã ba-la-mật-đa này tự tướng vốn không; Bát-nhã ba-la-mật-đa này là mẹ của tất cả Bồ-tát; Bát-nhã ba-la-mật-đa này là các Pháp nhãn chiếu bốn Vô sở úy, khắp mười Lực của Phật; Bát-nhã ba-la-mật-đa này là chỗ nương dựa, có thể cứu độ tất cả chúng sinh không có chỗ nương tựa; Bát-nhã ba-la-mật-đa này là pháp an lạc năng giúp chúng sinh đoạn trừ khổ não sinh tử; Bát-nhã ba-la-mật-đa này có thể chỉ bày tự tánh chân thật của các pháp; Bát-nhã ba-la-mật-đa này tùy thuận pháp tướng, viên mãn ba chuyển mười hai hành pháp luân.

Bạch Đức Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật-đa này có các công đức như vậy. Các Đại Bồ-tát có nên lễ lạy, cung kính đối với pháp môn này như thế nào?

Phật bảo Tôn giả Xá-lợi-phất:

–Đại Bồ-tát đối với pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa nên tưởng như là bậc Thầy, tưởng như chư Phật, hãy tôn trọng cung kính lễ lạy xưng tán. Cung kính lễ lạy Bát-nhã ba-la-mật-đa tức là cung kính lễ lạy chư Phật, Thế Tôn.

Khi ấy, Đế Thích suy nghĩ: “Tôn giả Xá-lợi-phất! Nay vì nhân duyên gì mà hỏi như vậy?” Suy nghĩ rồi thưa với Tôn giả Xá-lợi-phất:

–Thưa Tôn giả:

–Vì sao Tôn giả hỏi Phật như vậy?

Xá-lợi-phất đáp:

–Này Kiều-thi-ca! Như lời Phật đã dạy, tất cả Đại Bồ-tát phương tiện tu tập Bát-nhã ba-la-mật-đa nên được Bát-nhã ba-la-mật-đa hộ trì, đối với tất cả căn lành tùy hỷ chân thật rồi hồi hướng về chân Nhất thiết trí thì Bát-nhã ba-la-mật-đa này có công đức lớn hơn hẳn phước đức của Bồ-tát Bố thí, Trì giới, Nhẫn nhục, Tinh tấn, Thiền định.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Do nhân duyên này nên đã hỏi như vậy. Ông nên biết Bát-nhã ba-la-mật-đa này là người dẫn đường cho năm pháp Ba-la-mật-đa kia, dẫn dắt chúng sinh vào Nhất thiết trí.

Ví như có những người mù ở thế gian, tuy tập hợp cả trăm ngàn người nhưng muốn tới lui đều không biết đường mà bước. Nếu không có người chỉ đường, thì rất ráo những người ấy không thể đến thành ấp, xóm làng, xứ sở...

Nếu có người sáng suốt dẫn đường thì những người mù có thể đến khắp các chỗ kia.

Này Kiều-thi-ca! Bồ thí, Trì giới, Nhẫn nhục, Tinh tấn, Thiền định cũng giống như người mù, tuy có được vô lượng phước do tu tập nhưng muốn được quả vị Nhất thiết trí mà không dùng Bát-nhã ba-la-mật-đa làm người dẫn đường thì rất ráo không thể đến đạo Nhất thiết trí chân thật, hưởng chi là được quả vị Nhất thiết trí. Nếu các pháp bồ thí này được Bát-nhã ba-la-mật-đa dẫn đường tức được mắt trí tuệ có thể chiếu khắp đường Nhất thiết trí, đến được quả vị Nhất thiết trí.

Lại nữa, Bồ thí, Trì giới, Nhẫn nhục, Tinh tấn, Thiền định được sức Bát-nhã ba-la-mật-đa này gia thêm. Cho nên năm pháp này được gọi là ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Tôn giả Xá-lợi-phất bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật-đa này do pháp nào sinh ra?

Phật bảo Xá-lợi-phất:

–Bát-nhã ba-la-mật-đa này do không thấy có sắc nên cũng không từ sắc sinh ra; không thấy thọ, tưởng, hành, thức cũng không từ thọ, tưởng, hành, thức sinh ra. Nếu năm uẩn này có tướng sinh tức Bát-nhã ba-la-mật-đa này từ đó sinh ra, mà năm uẩn này rất ráo không có chỗ sinh. Do đây Bát-nhã ba-la-mật-đa không có pháp nào sinh.

Xá-lợi-phất nghe những lời như vậy rồi bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật-đa không có chỗ sinh, vậy do pháp nào mà thành tựu?

Phật đáp:

–Này Xá-lợi-phất! Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy sinh nhưng không có pháp nhỏ thành tựu, do không có pháp thành tựu nên gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Đế Thích nghe rồi bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật-đa không thể thành tựu Nhất thiết trí hay sao?

Phật nói:

–Kiều-thi-ca! Như lời ông đã nói, Bát-nhã ba-la-mật-đa do chẳng có chỗ đắc cho nên thành tựu Nhất thiết trí, cũng chẳng có danh tướng tạo tác, cho nên thành tựu.

Đế Thích bạch Thế Tôn:

–Những gì là thành tựu?

Phật đáp:

–Các pháp không có chỗ thành tựu đó là thành tựu.

Đế Thích bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn, hy hữu thay! Bát-nhã ba-la-mật-đa không có chỗ sinh, không có chỗ diệt, các pháp kia không sinh cũng không diệt, không trụ, không chấp trước, đây chính là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Tôn giả Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Sinh tâm phân biệt xa lìa Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền mất Bát-nhã ba-la-mật-đa, tức không thành tựu Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Phật nói:

–Tu-bồ-đề! đúng như vậy! Do những nhân duyên này nên xa lìa Bát-nhã ba-la-mật-đa, mất Bát-nhã ba-la-mật-đa, không thành tựu Bát-nhã ba-la-mật-đa. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa này không có chỗ biểu thị đối với sắc; đối với thọ, tưởng, hành, thức không có chỗ hiển bày; đối với Tu-đà-hoàn, Tư-đà-hàm, A-na-hàm, A-la-hán, Duyên giác, Bồ-tát, chư Phật, Thế Tôn đều không có chỗ hiển bày.

Tôn giả Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Đại Ba-la-mật-đa này là Bát-nhã ba-la-mật-đa phải không?

Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông như thế nào? Do nhân duyên gì mà cho rằng đại Ba-la-mật-đa là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Sắc không lớn, không nhỏ, không tụ, không tán, lìa các tạo tác. Thọ, tưởng, hành, thức cũng không lớn, không nhỏ, không tụ, không tán, lìa các tạo tác. Mười Lực của Đức Như Lai không tạo có lực, không tạo vô lực, cũng không tụ, không tán cho đến Nhất thiết trí cũng không phát khởi lên không lớn, không nhỏ, không tụ, không tán. Vì sao? Vì tất cả pháp không lớn, không nhỏ, không tụ, không tán, xa lìa mọi phát khởi và an trụ bình đẳng.

Bồ-tát có phân biệt đối với tất cả các pháp nên suy nghĩ như vậy: “Ta được đầy đủ quả vị Nhất thiết trí. Ta vì chúng sinh nói pháp môn này thì có thể độ bao nhiêu chúng sinh đến Niết-bàn. Bồ-tát ấy nếu khởi lên suy nghĩ như vậy thì không gọi là thực hành Bát-nhã ba-la-mật-đa.”

Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa này không có tướng như vậy, không thấy chúng sinh có chỗ độ, có chỗ được. Do chúng sinh không tánh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng không tánh. Chúng sinh lìa tướng nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng lìa tướng; chúng sinh không sinh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng không sinh; chúng sinh không diệt nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng không diệt; chúng sinh không thể nghĩ bàn nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng không thể nghĩ bàn; chúng sinh không hiểu rõ nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng không hiểu rõ; chúng sinh biết nghĩa thù thắng như thật nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng biết nghĩa thù thắng như thật; chúng sinh tập hợp lực lại, cho nên Như Lai cũng tập hợp lực lại.

Bạch Đức Thế Tôn! Do nhân duyên như vậy nên con cho rằng đại Ba-la-mật-đa chính là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Tôn giả Xá-lợi-phất bạch Phật:

–Nếu Đại Bồ-tát đối với pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa thâm diệu này, lắng nghe thọ trì rồi không còn nghi ngờ, không sợ hãi, sinh tâm thanh tịnh tin hiểu, vậy Bồ-tát này đã bỏ thân nơi nào để sinh vào đây?

Phật bảo Xá-lợi-phất:

–Nên biết Bồ-tát này đã ở trong các cõi Phật khác lắng nghe thọ trì pháp này, thưa hỏi, tùy thuận và hiểu biết rõ ràng nghĩa pháp này, nên mất đi từ cõi kia, sau đó sinh vào chỗ này.

Lại nữa, Xá-lợi-phất! Nếu Đại Bồ-tát vừa nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này liền sinh tâm tin hiểu, vui mừng, hớn hở, tôn trọng cung kính, tưởng là Phật, nên biết người này đã từng ở chỗ vô số Đức Phật, Thế Tôn lắng nghe thọ trì pháp này, tu hành lâu dài đạo Bồ-tát vì diệu thù thắng. Những người như vậy được Phật khen ngợi.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

